

zelli
ppék

morhajek
és általa
népszerű.

vtalanság,
t, felfutt,
s, gyomor-
sargaság,
szükülés,
efjásnál,
gyomor-
glisztták,

aria ozelli
bizonyult,
Vásárlásnál
zelli gyo-
peket tessék
s a készítő
A réghir-
li gyomor-
t: kis üveg
m valódiak
ár mellett
(4-14.10)
rban.

SEF

gek

t rendszerű
ulyu mérle-
ből, ke eske-
gázdasági,
célokra.

300-26.2

Wallfisch-
asse Nr. 14.
latoknál stb.
eket.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybeeskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam 88. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Kedd április 17.

A közigazgatás javítása.

Nagybeeskerek, április 17.

A belügyminiszteriumban szakadatlanul dolgoznak a belügyi közigazgatás reformjának előkészítésén. Meggyőződhetik bárki róla, hogy közigazgatásunk reformatorai, a helyes ösvényen haladnak, mely nemsokára biztos célhoz vezet.

A magas röptű elméletek és tervezgetések régiójából, honnét csak egy madártávlatból láthatjuk a mi kisebb-nagyobb közigazgatási bajainkat, végre leszállottunk a gyakorlati élethez s az eleven közigazgatást vesszük szemügyre annak jó és rossz oldalával együtt. Most aztán közlelő látjuk, hol a hiba, hol kell a közigazgatási szervezeten sürgősen javítani. Ekként az egész reform keresztülvitelének időbeli egymásutánját is most már helyesen meg tudjuk állapítani.

Szell Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, számos felszólalásban hivatkozott arra, hogy bizonyos javításokkal a mostani közigazgatási szervezet mellett is lehet jó közigazgatást csinálni; mert a miként a miniszterelnök igen bölcsen kiemelte: a jó közigazgatás tekintetében igen sok függ a szellemtől és a kezelés módjától, a melylyel a törvényes rendelkezéseket átviszszük a gyakorlati életbe. Csakugyan a legtökéletesebb szervezet mellett is rossz lehet a közigazgatás, ha a tisztviselő-karból hiányzik a szakismereteknek, a köteleltségérzetnek, az önzetlen hazafiságnak, az előrelátásnak, okosságának és becsületességnek az a mértéke, a melyet Szell Kálmán belügyminiszteri székfoglalója alkalmával mondott programmszerű beszédeben hangoztatott és a mely minősítést föltétlenül megköveteli a közigazgatási közegektől. Mig ellenben egy jóra való, hivatásos közigazgatási tisztviselői kar a hiányos szervezet mellett is derekasan, áldásosan működhetik.

Az észlelhető hiányokon időnkint és apródonkint is lehet segíteni. A közigazgatás szükséges javításával nem kell és nem is szabad várni addig, a mig majd módunk és alkalmunk lesz az egész belügyi szervezetet gyökeresen reformálni, átalakítani és az állami közigazgatás újonnan tervezett nagyszabású épületét felépíteni, melyhez már annyiszor hozzáfogtunk, de — sajnos — mindeddig eredménytelenül. A kísérletezések stádiumán túl alig jutottunk.

A belügyi reformok előkészítőinek kitünő gyakorlati érzékére vall, hogy most mindenekelőtt, még a nyár folyamán, törvényhozási uton akarnak segíteni a községi közigazgatásnak egy régóta érzett fogyatékoságán. Ezt célozza a községi közigazgatási tanfolyamról szóló javaslat. Ez által a községi és körjegyzők kvalifikációját akarják emelni, a mire feltétlenül szükség van, ha tekintetbe vesszük, hogy a mai közigazgatás alapzata a község. Ennek pedig egyetlen szakembere, szakközvege a jegyző.

Igazágtalanok lennének, ha el nem ismernék, hogy a jelenleg működő községi és körjegyzők túlnyomó része derekasan betölti hivatását és megfelelő szakértelemmel rendelkezik. Egyesek esetleg hiányos elméleti előképzettségüket, hiányos iskolázottságukat magánszorgalom és gyakorlat útján később elégségesen káptolták. Ezek inkább a régi gárdához tartoznak, mig el lenben az 1870. év óta nevelt jegyzői nem zedék már szigorú vizsgálatok után juthattak állásához. Eddig a középiskola hat osztályának sikeres elvégzése és a vármegyénél tartott jegyzői vizsga letétele adta meg a jegyző kvalifikációt.

Már több, mint két évtizede azonban, hogy a községi és körjegyzők maguk, központi és vármegyei egyleteik közgyűlésein hozott határozatok, valamint a kormányhoz intézett kérvényeik útján sürgetik a

jegyzői kvalifikáció emelését. Középiskolai érettségi bizonyítványt, megfelelő közigazgatási tanfolyam elvégzését és bizonyos számú gyakorlati évek kitöltését követelnek a jegyzői kvalifikációhoz. Valamint ezzel kapcsolatban azt is kívánják, hogy a jegyzői oklevél országos érvényű legyen. Mert most csak abban a vármegyében érvényes a jegyzői oklevél, a hol kiállították. E szerint a képzett jegyző mintegy helyhez van kötve.

Időközben Torontál vármegye törvényhatósága Nagy-Beeskereken jegyzői tanfolyamot állított fel, mely több mint tíz éve működik már s mely körülbelül akadémiaja a községi közigazgatási ismereteknek. A belügyi kormány pártolja és támogatja is ezt az intézetet, annak jeles növendékeit kitüntetéssel halmozza el, de ez a tanfolyam még sem bizonyult célszerűnek; különben is egyetlen levén az egész országban, legfeljebb Torontál vármegyének igényeit képes kielégíteni. Az országos szükségleten már csak a tervbe vett tíz községi közigazgatási tanfolyam útján leszünk képesek segíteni. Ezzel tehát ugy a községi és körjegyzőknek, mint a vármegyei hatóságoknak egy régi vágya, kívánsága fog megvalósulni. A közigazgatás érdekében kívánjuk, hogy minél hamarabb.

A községi jegyzőnek működési köre ma roppant széles, elágazó. Temérdek jogi, közigazgatási szakismeretet követel. Hisz ultima analysi az összes kormányrendeleteket tulajdonképpen a községi jegyző hajtja végre. Ez készíti elő az unjoncozást, az adózást, valamint az összes miniszterek meghagyásának a jegyző szerez érvényt a gyakorlatban. Végzi az anyakönyvezést, újabbán még a büntügyi nyomozásban is résztvesz. Mert mindazokat a megszámlálhatatlan teendőket, a melyeket a törvények és rendeletek a községi előjárásra ruháznak, tulajdonképpen a jegyző végzi, mert az a szegény falusi paraszt bíró legfeljebb

A „TORONTÁL“ tárcája.

Elvált házaselek.

Irtá: Igric.

A téma nem annyira pikáns, mint inkább elszomorító, jöhet a modern bohózatban a férjtől különélő menyecske és a feleségtől elvált férj nem mindig boldogtalan, hanem sokszor boldogít is a maga módja szerint. Az a körülmény elszomorító, hogy soha sem volt még annyi asszony, mint manapság, ki már elvált férjétől, vagy válófélben van tőle. E sorok írójával történt nemrég, hogy egy nagyobb vidéki városban megfordult, ahol számos az ismerőse és ebéd ideje lévén, leült a vendéglőben egy asztalhoz, ahol még senki se foglalt kivüle helyet. Pár perc múlva jött egy fiatal ur, kinek alig fél év előtt küldött gratuláló sürgönyt esküvőjére. Nagy volt a viszontlátás öröme, de amint tulesett rajta, csodálkozva kérdezte:

— Hogyan, barátom, ön egyedül járkal? Hát a felesége?

— Az anyjánál van — válaszolt elkomorodva — s hogy mindjárt tulessünk a további kérdésen, tudatom önnel, hogy nem is tér többé vissza a házamba.

Az okát természetesen nem kérdeztem, mert az ember nem szereti elrontani felebarátjának az ebédjét. Alig két perc múlva jön egy másik ismerős, szintén férj, sőt már tizenkét esztendő óta az. — Itt már nincs veszedelem — gondoltam magamban — az ilyen megrögzött házasság már a szokásjog alapján is ragaszkodik a házasság szent intézményéhez. S feltettem az udvarias kérdést:

Hogy van a tisztelt neje?

— Elég jól, — válaszolt ő fanyar hangon, — de én még jobban, mert hála istennek, végleg megszabadultam tőle!

A falat torkomon akadt és meglehetősen furcsán néztem a két cí devant férjre. Azok összemosolyogtak — az igaz, hogy kesernyösen — aztán intettek két éppen belépő urnak, akiket nem ismertem és azt mondták:

— Ime egy özönvízelőtli lény, ki még nem tud semmit, a mi bajunkról. Hát essünk túl a bemutatón. Pajtás, ha úgy tetszik, kiegészítheted a gyűjteményedet: mert ezek is váló félben vannak.

... Nem mondom, hogy a véletlennek nem volt része ebben a szomorú tréfában, de annyi bizonyos, hogy amint hazaérkeztem, a válóperet statisztikájának tanulmányozására adtam magamat. S rájöttem arra a lesújtó fölfedezésre, hogy Magyarországon az összes házasságok egy tized-része oda csucsosodik ki, hogy a házaselek már az első három esztendőben ellenállhatatlan szükségét érzik annak, hogy minél előbb megszabaduljanak egymástól.

Mi lehet ennek az oka? Miben leli magyarázatát a tömegesen jelentkező összeférhetlenség eset? Hogy nem az idegenkedés a házasságtól, bizonyítja legjobban az a körülmény, hogy elvált felek kilencven esetben száz közül nem élvezik sokáig az ugynevezett aranyzabadságot, hanem amint kedvező alkalom nyílik, újból házasságra lépnek valakivel. S még többször az elvált asszonyok, mint az elvált férfiek, mert az elsőben nagyobb a hajlandóság, kárpótolni magukat az első csalódásé t. Hozzáteszem még, hogy ilyen előzmények után létrejött második házasság a legtöbb esetben tartós és alig van reá eset, hogy a második házasságban élők egymástól elváljanak.

Én azt hiszem, hogy a legfőbb bár nem egyedül oka a sok elválásnak abban a könnyelműségben keresendő, melylyel manapság megkötik a házasságot. S ez annál csodálatosabb, mivel a megélhetés feltételei, melyeknek kedvező volta — bármit mondjanak is az idealisták — mégis csak alapul szolgálnak a jó házasságnak, sokkal súlyosabbak, mint azelőtt voltak. De az emberek nem veszik elég komolyan a dolgot. Bizony fatalizmussal néznek elébe annak az állapotnak, mely hogy kellemes legyen mind a két félre nézve, mindenesetre sok kölcsönös elnézést igényel, egy nemét az áldozatkészségnek és mindenek fölött sok, sok szeretetet. Hát ez nincs meg a mai kor emberében! Megtanítják sok mindenfélére, ami kitünő fegyverül szolgálhat neki, mikor küzdeni kell az élettel, de a békülékenységre, a szelidségre, a jóságra, a kisebb hibák elnézésére, mikor nagy erények állnak velük szemben: arra nem tanítják. S különösen nem oktatják arra, hogyan kell kiismernie a hozzávaló anyagot. Ha arról van szó, hogy új lakást béreljen, háromszor is meggondolja a dolgot, mikor pedig arról, hogy a szívének és a lelkének megfelelő új otthont keressen, egyetlen egyszer sem. Nem nézi, van-e abban elég viláosság, elég meleg, hanem rosszabb ügyhöz méltó merészséggel nekimegy az ismeretlennek.

Rége az volt a nézet, hogy ha két emberi lény nem is egészen összeillő, majd csak egymáshoz törődik abban a bizalmas együttélésben, amit a házasság létrehoz. S volt is valami a dologban! A fiatal asszony lemondott illuziói egy részéről, a fiatal férj passziói egy részéről és létre jött csakhamar az ugynevezett türehető házasság. Tán azért mert abban az időben az emberek jobban egymásra voltak utalva és szonfelül a társadalom is nagyobb

nagy kinnal a nevét tudja csak odairni az aktákra, de már azt sem tudja, hogy mit irt alá és azt sem, hogy az mire való. Az imperium ugyan a bírónál és a képviselőtestületnél van, de ez az eszét és a tudományát a jegyzőnél tartja. Biz ez furcsa állapot. Az még még furcsább, hogy a falusi jegyző a közigazgatási tisztviselői hierarchián kívül áll. Csak feyelmileg van kapcsolatban minden néven nevezendő hatósággal, mert a falusi jegyzőt a szolgabírótól kezdve fel az összes miniszterekig, feyelmileg felelősségre vonhatják, felfüggeszthetik, bíróságolhatják. Nincs a világon ember, a ki annyi hatóságnak lenne felelős, mint éppen a jegyző.

Az eddig megjelent közigazgatási tervezetek a jegyzőket beillesztik a közigazgatási tisztviselői kar hierarchiájába. Ez a falunagy-, körnagy-, körpolgármester stb. nevezetű ur — mert még az új elnevezéssel nincsenek tisztában — a közigazgatási tisztviselői karban azt az alsó grádust foglalja el, a honnét feljebb lehet jutni. Ehhez az álláshoz tehát olyan kvalifikáció szükséges hogy ez az előléptetés megtörténhessék. Már ebből a szempontból is igen üdvösnek tartjuk, hogy a községi és körjegyzők minél előbb megszerezze a magasabb állásokhoz szükséges elméleti és gyakorlati kvalifikációt, hogy aztán a közigazgatás újjászervezésekor a jegyzők valamennyien átvehetők legyenek az új státuszba. Ez érdekében áll maguknak a jegyzőknek, de a közigazgatás rendezését is nagyban elősegítjük, ha már most nevelünk alkalmas tisztviselői személyzetet, mely aztán az új szervezetben mindjárt elfoglalhatja kijelölt helyét.

Stassik János.

Egy munkás, dolgos élete hullt a semmibe, Stassik János Német-Párdány község érdemekben megöszült jegyzője, a jegyzői kar egyik disze és büszkesége, 63 éves korában meghalt. Stassik Jánosnál nem frázis az, a mit a krónikás bucsuzól elmond a ravatalánál. Az ő szimpatikus egyénisége, a mely megszerezte számára minden körök népszerűségét, finom tapintata és emberszeretete az elsők közé helyezték a hasonlók között. Kedvelt alakja volt a társadalomnak s szeretett apja, vezetője, ugyszólván

szigort tanusított a megférhetetlenekkel szemben. Egy harmadik és nem éppen utolsó indok volt az is, hogy a gyermektelen házasságot elődeink bizonyos tekintetben szerencsétlenségnek, más tekintetben büntetésnek vették és mindenki rajta volt, hogy ez a nemezis őt ne sujtsa. Ma pedig akárhányn olyan házasság van, ahol a gyermeknélküliséget áldásnak veszik.

A gyermekek! Ha rájuk gondolok, a szívetem bearanyozza napsugaras fény, a lelkemet áltáljárja melegítő érzés. De én még a régi idők embere vagyok, elmaradt öslény, aki azt meri vallani, nem tartva a nevetségesnek látszatától, hogy az életben mindenért kárpótol a gyermek! S nem sóhajtok fel, mint akárhányn fiatalabb pályatársam az élet küzdelmeiben: — Ha gyermekeim nem volnának, tudnám, mit csináljak! — Olyankor, mikor legjobban fog meg a sora rideg keze és fojtogat kérélhetetlenül, — olyankor kiáltok fel szívem mélyéből: — Hála Istennek, hogy gyermekeim vannak! Mi is érhetne, igazán a földhöz sujtó, amíg ők megvannak?

A házasságban a gyermek a legtartósabb kapocs, az az aranyhid, melyen mindig találkozik a szülők szíve még ha mély is az örvény, mely elválasztja. De nem lehet sohasem olyan nagyon mély, mert az apró kezek annyi szeretetet dobnak bele, hogy mégis csak betemetik a nagy irt. S ha szakadni készül a szent köte lék — mert szent az, bármit mondjanak is — megfogja a gyermek keze, összebogozza és újabb tartósságot kölcsönöz neki.

Nem akarok moralizálni, csöp kedvem sincs, hogy megleckéztesssem embertársaimat, de szeretnék nekik egy kis fáklát gyújtani, melynek fényénél meglássák a gyermeket: a legcsodálatosabb alkotást a nagy természetben, a legszebbet, a legédesebbet és — a legszerencsétlenebbet, mikor a szülők közül az egyik jobbra megy, a másik balra!

gondolkodása népének, a mely fanatikus módon ragaszkodott hozzá s híven követte minden lépését, hiszen Stassik csak jót akart velük tenni s az ő oktatósa, buzdítósa mindig valami nemesebb cél érdekét pártolta.

Egyik erősségét veszteti el a puritán erkölcsű, vasakaratu agilis férfiuban Torontálvármegye jegyzői kara, a melynek mozgalmaiban mindig vezérszerepet játszott s a hol rendesen kikérték az ő szakavatott, okos véleményét. Erdemei nem maradtak elismerés nélkül a legmagasabb helyen sem, mert most harmadéve, mikor jegyzői működésének 25 éves fordulóját ünnepelte a vármegye közönsége — ő Felsőge a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. S hogy mennyire megérdemelte a kitüntetést, arról fényes bizonyítást tesz az ő egész mozgalmas, működéssel telt élete, a melynek egy pillanatát sem töltötte el haszontalanul, hanem egy magaslatos — bár némileg még hálátlan — eszme szolgálatába szegődve, szolgálta egész életén keresztül a népek igazát, minden erejét községre felvirágoztatására, népének boldogítására fordítva.

Most lelankadt a dolgos kéz, megszünt dobogni a legnemesebb szívek egyike, Stassik János hideg testtel fekszik ravatalán. Hű népe pedig könyezve virraszt fölötte s úgy esdi le reá a Mindenható végtelen kegyét, hogy legyen békés, nyugodalmas a pihenése.

A halálozás öszinte, igaz részvétet keltett nemcsak Nagybecskereken, de egész Torontálvármegyében. A vármegyeház erkélyére is kitűzték a gyászlobogót, gyászolva tevékeny törvényhatósági bizottsági tag halálát.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Stassik Jánosné, szül. Schikhoffer Teréz ugy saját, valamint sógornói Stassik Leopoldina, Stassik Amália, Stassik Mária és Stassik Anna, továbbá sógorai Stassik László nyug. törv. bíró ügyvéd és ennek neje született Annau Laura, ugys mint veje Kubányi János, galgári gyógyszerész és unokái Kubányi Margit, Janka és Irma valamint számos rokonai nevében mély fájdalomtelt szívvel jelenti hön szeretett és feledhetlen, férjének, illetőleg atya, testvér, sógor és nagybátyának Stassik János urnak, a koronás ezüst érdemkereszttel tulajdonosa, Német-Párdány község jegyzője és Torontálvármegye törvényhatósági és választmányi tagjának, folyó évi április hó 16 án d. u. 3/4 órakor, élte 63., boldog házasságának 37. évében történt gyászos kimúltát. A megboldogult hült tetemei folyó évi április hó 18 án d. e. 1/2 órákor fognak a róm kath. szertartás szerint a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat ugyanazon d. e. 10 órákor fog az Egek Urának bemutatni. Német-Párdány, 1900. évi április hó 16 án. Béke hamvaira!

Német-Párdány község elöljáróságának gyászjelentése a következő:

Német-Párdány község elöljárósága fájdalomtelt szívvel jelenti, hogy szeretett jegyzője Stassik János, a koronás ezüst érdemkereszttel tulajdonosa, Torontálvármegye törv. bizottsági tagja, folyó évi április hó 16 án d. u. 3/4 órakor, élte 64., hivataloskodásának 46. évében szívvelhűdés következtében jobb lére szenderült. A megboldogult hült tetemei folyó hó 18 án d. e. 1/2 órákor fognak a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és az itteni sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat ugyanakkor fog az Egek Urának a német-párdányi róm. kath. templomban bemutatni. Német-Párdány, 1900. évi április hó 16 án. Béke hamvaira!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Május 14. Tavaszki bizgyülés.
Május 16. közig. bizottsági ülés.

Dal Stefánia könyvéről.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mélyen tisztelt szerkesztő ur
Olvasám a furcsa hirt,
Hogy az üdvörl, boldogságról
Stefánia könyvet irt.
S a csupa szív főhercegnő
Könyve szép, bölcs végtelen:
Azt vallja a boldogságnak
Forrása a szerelem.

Én is, én is prédikálom
Réges régen ezt a tant:
Zengtem én a szerelemtől
Nem egy kívánatos dalt.
Rámutattam hat lányomra,
Valamennyi szép ügyes,
Es csak egy az ő hibájuk, —
Apjuk zsebe hogy üres.

Es a mai kores ifjuság
Nem értette meg dalom,
Azt mondták, mit a szerelem!
Ha nincsen hozzá vagyom!
Teli Wertheim kassza mellett
Keresik ők a leányt,
S nem az asszonyt kívánják ők,
Hanem csak a hozományt.

Mégis, mégis, szerkesztő ur,
Ha ismer oly alakot,
A kit Stefánia könyve
Lelke mélyen meghatott;
A ki szerelemre vágyik
És hozományt nem kutat,
Az az ur siessen hozzám
S vegye el a lányomat!

Kesergő családapa.

— Személyi hir. Rónay Jenő főispán Nagyikindára utazott a Felsőtorontáli Armenesítő társulat közgyűlésére.

— Anyakönyvvezetői kinevezések. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Torontál vármegyében a tordai anyakönyvi kerületbe Kovács Gyula községi irnokot és Konez Ferenc magánzót, a fény kerületbe pedig Hess Antal községi irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és a fény helyettest a házassági anyakönyv vezetésével, nemkülömben a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— Változás a klerusban. A megyés püspök Oláh Mihály gyertyámosi káplánt hasonló minőségben Csákovára helyezte át, Gehl János végzett theologust pedig Gyertyámosra káplánnak nevezte ki.

— Az adóhivatalok köréből. A m. kir. pénzügyminiszter a szeghalmi kir. adóhivatalhoz Rabong József törökkanizsai adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adóosztátté nevezte ki.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Osztás József nagyikindai állami főgimnáziumi helyettes tanárt jelenlegi állomáshelyén meghagyva a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába való sorozás mellett rendes tanárrá nevezte ki.

— Nagybecskerek színügye. Rónay Jenő főispán elnöklete alatt tegnap értekezlet folyt le a vármegyeházán a melyen számosan voltak jelen városunk előkelő polgárai közül. Rónay főispán előterjesztette a színügyi bizottságnak lapunkban ismertetett tervét, a melyet az értekezlet helyeslőleg tudomásul vett. A kérdés gyakorlati kivételére áttérve, az értekezlet többeket megbízott azzal, hogy főleg a páholylátogató közönség körében aláírásokat gyűjtsenek, hogy így is biztosítsák az őszi szezon sikerét. Nem kételkedünk benne, hogy a nagybecskereki közönség megfogja ragadni a kedvező alkalmat s pártolásával segíti létrejönni ezt a genialis tervet, a mely ily pompásan egyezteteti össze a színigazgató és színházlátogató közönség érdekeit.

— Klink Mária Hermana. A „Notre Dame“ szegény iskolánővérek rendjének legfőbb főnöknője, Klink Mária Hermana Münchenben 72 éves korában meghalt. Egy hét előtt influenzába esett az agg főnöknő, a mi hosszú áldásdus élet után sirba vitte. Mult évben Nagybecskerekben is járt az itteni zárda megvizsgálására és rendkívüli elragadtatással szolt Magyarországról.

— Szöllőgazdák értekezlete. Tegnap délelőtt tartották meg a városháza közgyűlési termében a szervezendő szőlő- és borértékesítő szövetkezet ügyében az értekezletet, melyen Nagybecskerek szőlőbirtokosai elég szép számmal vettek részt. Poroszkay Béla ismertette a szövetkezet célját és a megalakulás módjait, Marton Andor melegen ajánlotta a szövetkezet megalakítását a jelenlevők figyelmébe, mire egyhangulag elhatározták, hogy egy szűkebbkörű bizottságot küldenek ki az alapszabály-tervezet elkészítésére, amelyet egy legközelebb egybehívandó közgyűlésen fognak bemutatni s ekkor a szövetkezet kimondja megalakulását.

Kenedi Géza Törökbecsén. A törökbecsei kaszinóban, mint onnét jelentik, husvét első napján Kenedi Géza a „Pesti Hirlap“ szerkesztője, felolvasást tartott. A felolvasás, amely társadalmi kérdéseket fejtegetett, a legjobban sikerült s a nagyszámú közönség zajos ovációkban részesítette a kitűnő író és publicistát.

Az ünnepek. Derült, verőfényes idő kedvezett az ünneplő városnak, melynek aprajagya kivette részét a husvétünnepből. A templomok mindkét napon szintűl megtelettek ajtatos hívekkel s egyáltalában a nagybecskereki hitélet külső nyilvánulásaival minden elfogulatlan szemlélő meg lehet elégedve. Ünnepe másnapján a városban nyolc helyen is volt „muzsika“, csupán Muzslának nem engedélyezte a rendőrség az ilyenkor szokásos táncot, mert bizonyára egy kis ünnepi verekedés is lett volna a pénzben amúgy is szűkölködő atyafiak között. Az öntözöködő gyermekek, kezükben rózsavizes palackokkal, tették már kora reggel élénk az utcákat e két napon át, mely hatalmasan rácsófolta a nemzetközi békára, Falb urra, aki különösen az ünnep első napját jelezte kritikusként.

Hymen. Eiler Péter megyei alszámvevő, tartalékos cs. és kir. hadnagy eljegyezte Vogel János kisőrségi takarékpénztári igazgató hájos leányát Gertrudot.

Katonazene Nagybecskereken. A 29 ik gyalogezred zenekara, mely az utóbbi időkben gyakran kereste fel Nagybecskereket, ma újra városunkba érkezik és több napig itt is marad. Délután térzenét ad a Ferenc József téren, ma és holnap kávéházakban működik. Csütörtökön pedig a kaszinóban játszik, mely hangversenyre a tisztikar ez uton meghívja a kaszinó tagjait és azok családjaikat.

Uj tolmács. A nagykikindai kir. törvényszék dr. Veszelinovics Iván nagykikindai ügyvédet az ugyanottani törvényszék mellé a magyar-szerb és magyar-román nyelvekre nézve állandó hites tolmácsná nevezte ki.

Husvétünnep. Lucsics Miklós fakeskedőnek gimnázium-utcai lakásáról egy alig megkezdett husvétünnepi sonkát, kalácsot és süteményeket abroszostul együtt elemelt valami élelmes tolvaj. Az abroszban L. M. monogram volt. A sonka ismertető jeleit azonban csak majd a tolvaj fogja megmondani, ha ugyan sikerül kitértét meg tudni a rendőrségnek.

Tűz. Harle József újvári lakos háza kigyuladt s a benne levő holmikkal együtt porig égett. A gazda kára 700 korona. Ettől meggyulladt Borenelle Mária lakóháza, amely 500 korona értékben, és Sverlje András háza, amely 650 korona értékben szintén leégett.

A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájadalom, fejfájásnál, köszvénynél, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórna, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtott bedörzölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Állatbetegségek. A földmiveltügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Lépfene:
csenei j. Román Kécsa 1 u.,
Veszetttség:
nádosi j. Szerb Bóka 1 u.,
törökkanizsai j. Csóka 1 u.,
Nagy-Kikinda v. 1 u.

Takonykór és bőrféreg:
bánlakai j. Nagy-Margita 1 u., Ürményháza 1 u.
nagybecskereki j. Béga-Szent György 1 udvar,
Orlovát 1 u., Rudolfsnád 1 u.,
Szerb-Aradác 1 u., Szerb Elemér 1 udvar,
párdányi j. Szerb-Párdány 1 u.,
törökbecsei j. Aracs 2 u., Melencze 1 u.,
zsombolyai j. Kis-Orosz 1 u.,

Rühkór:
antalfalvi j. Ozora 1 u., Torontál-Vásárhely 2 u.,
bánlakai j. Bánlak 39 u.,
nagykikindai j. Magyar Pádé 1 u.,
nagyszentmiklósi j. Nagy-Ósz 1 l., Nagy-Szent-Miklós 1 l.
pancsovai j. Réva Újfalu 1 u., Sándoregyháza 2 udvar,
törökbecsei j. Melencze 1 u.
törökkanizsai j. Feketető 3 u.
Sertésorbánc:
nagyszentmiklósi j. Porgány 1 u.
Sertésvész:
bánlakai j. Szécsentalva 39 u.,
nagybecskereki j. Lukácsfalva 1 p.,

TÁVIRATOK.

A trónörökös házassága.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál“ ered. táv.) Legújabbán megint sokat beszélnek Ferenc Ferdinánd főherceg morganatikus házasságáról. Bécsi jelentés szerint a király csak úgy egyezik bele a házasságba, ha Ferenc Ferdinánd lemond a trónról és a rangjáról, a mibe a főherceg nem akar beleegyezni.

Egy énekesnő balesete.

Budapest, április 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Lucca Paulina, a híres német énekesnő elcsuszott, miközben súlyos belső sérüléseket szenvedett.

Beomlott vasuti hid

Budapest, április 17. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik: A budapest-marcheggi vonal Malaczka állomásánál leszakadt a vasuti hid. Hogy történt e szerencsétlenség, vagy sem, arról még nem kapott értesítést a nyugati pályaudvar állomásfőnöksége.

A párisi kiállítás

Budapest, április 17. (A „Torontál“ ered. táv.) Párisból jelentik: Az ünnepek sorozata tegnap vette kezdetét Loubet elnök lakomájával, melyen a számos idegen notabilitások között részt vett az osztrák-magyar nagykövet, Lukács Béla kormánybiztos, Miklós Ödön és a többi magyar urak.

Anarchisták.

Budapest, április 17. (A „Torontál“ ered. táv.) Anconában anarchista összeküvést fedeztek föl. Kompromittáló leveleket foglaltak le, minek következtében sok elfogatás történt.

A transzváli háboru.

Budapest, április 17. (A „Torontál“ ered. távirata.) Wepenernél a burok vissza vonultak részben északra és részben délre.

Budapest, április 17. (A „Torontál“ ered. táv.) Szent-Ilona szigetére, mint onnét sürgönyzik, tegnap érkezett meg a bur foglyok első csoportja. Az angol helyőrség zenével fogadta őket.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. április 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései.

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	6	76	7.40	80	7.85	8.—
Tiszavidéki	76	7.60	7.95	80	8.—	8.20
Pestvidéki	76	7.35	7.55	80	7.90	8.05
Bácskai	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

R o z e	uj	elsőrendű	kilós	
			70-72	6.35
„	„	másodrendű	—	6.15
„	„	takarmány	60-62	5.65
„	„	égetni való	62-64	5.45
„	„	sőrfőzésre való	64-66	0.—
Z a b	„	—	39-41	5.35
Tengeri ó	„	bánsági	—	5.25
„	„	másnemű	—	0.—

VASUT-ÜGYEK.

13312/1900. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1901. évben szükséges vasuti talpfák szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

- 10.000 drb 270 cm. hosszú I-ső rangu tenyő talpfa;
- 760.000 drb 250 cm. hosszú I-ső rangu és
- 400.000 drb 220 cm. hosszú II-od rangu tölgy vagy bükk talpfa szállítására.

Kedvező árak mellett a b) és c) alatt érintett talpfák szállítása három évi időtartamra is biztosítottatik.

A szállításra vonatkozó részletes módokat magába foglaló „Pályázati felhívás“ valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a m. kir. államvasutak üzletvezetősegeinél megtekinthető és a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest, Andrassy ut 73. sz. II. emelet 44. ajtó) kapható.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirattal:

„Ajánlat 13312/1900. számhoz“ ellátva, legkésőbb folyó évi április hó 28 án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módzatok betartása mellett tételnek, valamint az olyanok is, a melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, nem tételnek figyelembe.

Budapest, 1900. évi március hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1900. március hó 1-től.

É r k e z i k :

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 45 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: délután 12 óra 55 p.; este 8 óra 34 p.
éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.
Csősztelkről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p.
(csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskerek-i (nknbvt) pályaudvarra:
Budapest-Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

I n d u l :

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zsombolyára: éjjel 2 óra 15 p.; délután 4 óra 33 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: éjjel 2 óra 15 p.; délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 38 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csősztelkre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskerek-i (nknbvt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda-Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Hirdetések.

Szaján község előjárósága.

820. köz. sz. 1900.

378-31

Arverési hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy folyó évi április hó 5-ikére menő éjjelén községünk határában 8 zsák gabona gazdátlanul találtatott és pedig: 6 zsák 427 kgr. súlyu szemes kukorica és 2 zsák 134 kgr. súlyu buza, valamint 2 drb paraszt téli felöltő is; a mennyiben igazolt tulajdonosa folyó évi április hó 30 ig nem jelentkeznék, úgy ama talált tárgyak az napon a község házában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kelt Szajánban, 1900. évi április hó 12-én.

Pitko,
jegyző.

Takács Antal,
bíró.

821. B. v. k. szám 1900.

377-11

Arverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. törvényszéknek 1900. évi 2260. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1900. évi V. 441 szám alatt kelt végzése folytán Annau János nagybecskereki lakos részére, ifj. Rendla Ferenc és neje nagybecskereki lakosnál 600 korona és jár iránti kielégítési végrehajtás útján 1900. évi március 19-én felülfoglalt 2516 koronára becsült butorok stbiből álló ingóknak alperesek látásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1900. évi április hó 20-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetett ki az 1900. évi V. 441/2. szám alatt kelt végzés alapján.

Egyuttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végre-

hajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőlegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi április 4-én.

Kiss,
kir. bír. végrehajtó.

2268. köz. sz. szám. 1900.

371-33

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye módosi járásához tartozó Csávós községben lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásnak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. illetve az 1886. évi XXII. t. c. értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi május hó 5-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben beérkezendők figyelembe vétetni nem fognak. A javadalmazás a következő:

1. Készpénzbeli fizetés 1100 korona, 4 öl kemény tűzifa vagy ennek egyenértéke a 26 kor. 20 fillér = 104 kor. 80 fill., 3 szoba, konyha, kamara, stb. álló szabad lakás.

Hivatalos ügyekben való utazás alkalmával a járáson belüli fuvaron kívül 3 kor., járáson kívül 6 korona napidíj. A község ház beltelkén levő 261 □-öl házikert és az alatta levő 100 □-ölnyi legelőterület haszonélvezete.

Végül a magánmunkálatokért szabályrendelileg megállapított díjak élvezete.

Módoson, 1900. évi április hó 10-én

Dr. Gyertyánffy Jenő,
főszolgabíró.

A Mária Terézia-utcában 2060. szám alatt (volt Schaller Jenő féle ház, a Casinó átellenében)

egy szép utcai lakás,

mely áll 3 szoba, cselédszoba, konyha, zárt üvegfolysó, virágudvar és összes mellék-helyiségekből, folyó évi május hó elsejétől kiadandó.

Bővebbet a tulajdonosnál

Póti Ferenc,

122-x6

Pleitz nyomdában.

2087. köz. sz. szám 1900.

372-33

Pályázati hirdetmény.

Szerb- és Horvát-Bóka községek egyesítése folytán újonnan rendszeresített bókai községi jegyzői, segédjegyzői és 2 irtoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A jegyző fizetése évi 1200 korona és 360 korona l. kbér sddig, a míg a község háza fel nem építettik és természetbeni lakást nem élvez; uti- és napidíj átalány 240 korona, továbbá a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak élvezete.

A segédjegyző fizetése 1000 korona. A 2 irtok fizetése egyenként 720 korona.

Felhivom ennél fogva mindazokat, a kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1893. I. t. c. 6. §-ában előírt kiegészítéüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 5-ig hozzám okvetlenül adják be, mert a később beérkezendőket figyelembe venni nem fogom.

Módoson, 1900. évi április hó 7-én.

Dr. Gyertyánffy Jenő,
főszolgabíró.

b. v. 42. szám 1900

379-11

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbírósnak V. 1696/1. polg. 1899. számú végzése által Fr. Melichár budapesti cég mint végrehajtató javára, Mucalov Dusan kumáni birtokos, szabadkai lakos ellen 520 kor. tőke, ennek 1899. évi november hó 1. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 61 kor. 40 fill. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 2130 koronára becsült 6 darab ökor, 1 ökorsekér, 1 ló és különféle takarmányból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 1696/4. polg. 1899. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kumánon a tanyán vagy a község házában leendő eszközölésére 1900. évi április hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivattatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Török-Becsén, 1900. évi március hó 23. napján.

Rankovits István,
kir. bírósági végrehajtó.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.